

## MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2005 rd

### Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av marktäktslagen

#### INLEDNING

##### **Remiss**

Riksdagen remitterade den 8 juni 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av marktäktslagen (RP 110/2004 rd) till miljöutskottet för beredning.

##### **Utlåtande**

Miljöutskottet begärde den 19 oktober 2004 ett yttrande från grundlagsutskottet särskilt om de föreslagna befogenheterna att utfärda förordning. Grundlagsutskottet har lämnat utlåtande i ärendet (GrUU 5/2005 rd), som bifogats detta betänkande.

##### **Sakkunniga**

Utskottet har hört

- regeringsråd Hannu Karjalainen, miljöråd Tuula Lunden, överinspektör Markus Alapassi och överinspektör Tuuli Lovén, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Sten Palmgren, justitieministeriet
- förvaltningsråd, juris doktor Pekka Vihervuori, högsta förvaltningsdomstolen
- miljöexpert Vesa Valpasvuo, Finlands Kommunförbund
- naturskyddschef Ilpo Kuronen, Finlands naturskyddsförbund rf
- branschchef Tuomo Laitinen, Finlands Schaktentreprenörers Centralförbund.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet och Vägförvaltningen.

#### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en rad ändringar i marktäktslagen som gäller bemyndigande. Ändringarna föranleds av den nya grundlagen. För att göra tillståndssystemet smidigare föreslås dessutom ändringar beträffande tillståndets giltighetstid och avvikelser från tillståndsbeslut. Lagen

föreslås också få bestämmelser om ett datasystem.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Allmän motivering*

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Merparten av ändringsförslagen i propositionen beror på att grundlagen kräver ändringar i vissa bemyndiganden. Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet föreslår miljöutskottet att ett flertal bemyndiganden preciseras på det sätt som anges i detaljmotiven.

Dessutom ingår i propositionen ändringsförslag som gäller förlängning av tillstånd giltighetstid och möjligheten att avvika från tillståndsbeslut. Utskottet är för att giltighetstiden för tillstånd att bryta berg av särskilda skäl kan förlängas från 15 till högst 20 år. Miljöolägenheterna av täkt av bergmaterial kan minskas genom att verksamheten koncentreras till större men färre täktområden. Eftersom utvinning av bergmaterial fordrar specialteknik och därmed är mer krävande än grustäkt i tekniskt-ekonomiskt hänseende, ger koncentrationen också kostnadsfördelar. Här vill utskottet trots allt påpeka att även om täkttiden förlängs minskar inte mängden utvunnet material. Framöver gäller det därför att grundligare undersöka om jungfruliga råvaror kunde ersättas med reststen och återvinningsmaterial. Europeiska unionens kommission håller också på att ta fram en naturtillgångsstrategi för effektivare och mindre användning av naturresurser och en avfallsstrategi som gör det lättare att delvis ersätta naturtillgångar med avfall. Utskottet uppmanar att regeringen för sin del bidrar till att jungfruliga råvaror ersätts med reststen och återvinningsmaterial.

Utskottet har också diskuterat hur besvär påverkar giltighetstiden för ett tillstånd enligt marktäktslagen. Utskottet har uppmärksamgjorts på tillståndshavarens rättsliga ställning när giltighetstiden för ett tidsbegränsat tillstånd

börjar löpa genast men själva arbetena uppskjuts på grund av besvär. Utskottet konstaterar att också om det inte finns uttryckliga bestämmelser om det i marktäktslagen, kan förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen i samband med att den förkastar besvär slå fast hur länge tillståndet är giltigt.<sup>1</sup> Då handlar det inte om att förlänga tillståndets giltighetstid eller att ändra tillståndet utan om att för tydlighetens skull uttala hur länge tillståndet är i kraft när starten för den tillståndspliktiga verksamheten helt eller delvis stoppats av besvär. Å andra sidan kan tillståndsmyndigheten i enlighet med 21 § 2 mom. ge tillstånd att ta substanser innan beslutet av tillstånd vunnit laga kraft, om tillståndshavaren ställer godtagbar säkerhet för ersättandet av de olägenheter, skador och kostnader som kan orsakas av att beslutet upphävs eller tillståndet ändras. Förvaltningsmyndighetens prövningsrätt borgar för ett effektivt ändringssökande men tillåter också att ett beslut sätts i kraft om besvaren eventuellt saknar grund. Av samma anledning har man på verk-

<sup>1</sup> Förvaltningsbesvär har enligt 31 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen i regel en suspensiv effekt, dvs. ett beslut får inte verkställas om besvär anförts över det. Förvaltningsprocesslagens 31 § 2 mom. tillåter dock att ett beslut får verkställas innan det har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag eller förordning eller om beslutet till sin natur är sådant, att det bör verkställas omedelbart eller om ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts. När besvär har anförts, kan besvärsmyndigheten med stöd av 32 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas eller föreskriva något annat som gäller verkställigheten. I 2 mom. i samma paragraf sägs det att i det beslut som avslutar behandlingen av ärendet ska besvärsmyndigheten vid behov uttala sig om tillämpningen av en föreskrift som gäller verkställigheten. Om besvär kan anföras över beslutet, kan i detta bestämmas att föreskriften om verkställigheten är i kraft till dess beslutet har vunnit laga kraft eller en högre besvärsmyndighet bestämmer något annat.

ställighetsplanet gett den domstol som behandlar besvär prövningsrätt.<sup>2</sup>

Utskottet påpekar att det i speciallagstiftningen över lag inte finns en ordning där giltighetstiden för ett tillstånd skulle räknas först från det tillståndet vunnit laga kraft och att det heller inte finns någon anledning att introducera en sådan ordning. Däremot är det viktigt, menar utskottet, att besvärdomstolen när den förkastar besvär vid behov uttalar sig om hur länge tillståndet gäller med hänsyn till att besvärprocessen inte väsentligt förkortar tillståndstiden. Ofta vore detta ett bättre alternativ för såväl miljöskyddet som verksamhetsidkaren än att inledningstillstånd beviljas mot säkerhet innan beslutet vunnit laga kraft. Ett sätt att få till stånd ett enhetligt verkställighetssystem kunde vara att ordna utbildning för de anställda vid förvaltningsdomstolarna. Det gäller, menar utskottet, att ta reda på hur bestämmelserna tillämpas och i förekommande fall vidta legislativa eller andra åtgärder för att få verkställighetssystemet att fungera genom att den ovan beskrivna möjligheten tillvaratas (*Utskottets förslag till uttalande*).

<sup>2</sup> Verkställighetsmekanismen i anknytning till kommunalbesvär regleras i kommunallagens 98 §. Enligt kommunallagen kan ett beslut verkställas innan det har vunnit laga kraft. Ett beslut får dock inte börja verkställas, om rättelseyrkande eller ändringssökande skulle bli meningslöst genom verkställigheten eller om det organ som behandlar rättelseyrkanden eller besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten. Enligt rättslitteraturen (Harjula—Prättälä, Kommunallagen 1996 s. 562) har man i praktiken tolkat bestämmelsen så, att verkställighet får påbörjas om återkallandet av verkställigheten inte medför särskilt stor skada i den händelse besvaren har framgång. I kommunallagens 100 § står det att i övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen på kommunalbesvär. Eftersom kommunallagen saknar särskilda bestämmelser om exempelvis den rätt en förvaltningsdomstol har enligt 32 § i förvaltningsprocesslagen att förbjuda eller avbryta verkställigheten eller föreskriva något annat som gäller verkställigheten efter att ha fått in besvär eller efter att ha fattat beslut i ärendet, är förvaltningsprocesslagens bestämmelser tillämpliga också på kommunalbesvär.

### Detaljmotivering

4 §. *Tillståndstvång*. Paragrafen kräver tillstånd för marktäkt. Bemyndigandet att utfärda förordning är tänkt att användas för att genom förordning föreskriva t.ex. om ansökningsförfarandet och de uppgifter som ansökan ska innehålla. Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att det är ett alltför öppet bemyndigande som inte är tillräckligt exakt och noga avgränsat. Om lagförslaget ska behandlas i vanlig lagstiftningsordning, måste det bemyndigande som statsrådet ges begränsas att gälla förfarandet för ansökan om marktäktstillstånd och de uppgifter som ska anges i ansökan. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår miljöutskottet att bemyndigandet preciseras i överensstämmelse med propositionsmotiven och att bemyndigandet att utfärda förordning begränsas till att gälla ansökningsförfarandet och de uppgifter som ansökan ska innehålla.

5 §. *Täktplan*. Paragrafen innehåller regler för täktplan. Meningen är att använda bemyndigandet att utfärda förordning till att föreskriva närmare om täktplaner. Till täktplanen hör en beskrivning samt kompletterande kartor och ritningar. Bestämmelser om vilka uppgifter som ska ingå i dem behöver utfärdas genom förordning. Grundlagsutskottet påpekar att formuleringen också medger bestämmelser som är väsentliga med avseende på täktplanens innehåll. Det rör sig om ett alltför öppet bemyndigande som inte uppfyller kraven i grundlagens 80 § 1 mom. på noggrann avgränsning av reglering på lagnivå. Om avsikten är att behandla lagförslaget i vanlig lagstiftningsordning, måste bemyndigandet preciseras t.ex. så att det gäller planens struktur och tekniska innehåll.

Utgående från grundlagsutskottets utlåtande föreslår miljöutskottet att bemyndigandet begränsas till täktplanens innehåll och struktur. Därmed kan genom förordning utfärdas bestämmelser om vilka uppgifter gällande täktverksamheten, vården av miljön och områdets senare användning som ska ingå i beskrivningen och de kompletterande kartorna och ritningarna. Det

handlar exempelvis om saker som nämns i 11 § 2 och 3 mom. samt omständigheter med anknytning till de i 5 § 2 mom. avsedda utredningarna.

*11 §. Tillståndsbestämmelser.* Det är tänkt att bemyndigandet att utfärda förordning i 5 mom. ska utnyttjas för att utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anges i tillståndsbeslut. Sådana är bl.a. uppgifter om sökanden, behandlingen av ansökan och utförda inspektioner samt tillståndets giltighetstid och säkerhetens storlek. Genom förordning ska närmare bestämmelser också utfärdas om tidsfristen för de åtgärder ett tillstånd förutsätter, exempelvis för eftervårdsåtgärder. Grundlagsutskottet framhåller i sitt utlåtande att tillståndsbestämmelserna utgör en del av det tillståndsbeslut till vilket de fogas. Det krävs en mer exakt ordalydelse, dvs. att bemyndigandet gäller tillståndsbestämmelser som fogas till tillståndet för täktverksamhet. Tillståndsbestämmelser kan enligt den gällande 11 § 3 mom. 2 punkten dessutom utfärdas om den tid inom vilken åtgärder ska vidtas, och därför menar grundlagsutskottet att det bör övervägas om det finns någon anledning att genom en statsrådsförordning utfärda närmare bestämmelser om iakttagande av tidsfrister.

Miljöutskottet konstaterar att tillståndsbestämmelserna utgör en del av tillståndsbeslutet. Meningen är inte att med stöd av bemyndigandet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om tillståndsbestämmelsernas innehåll utan precisera att bestämmelser om åtgärder som är nödvändiga ur tillsynsperspektiv ska tas in i tillståndsbeslutet i det fall att uppgifterna inte framgår av täktplanen. Tidsfristen för de åtgärder tillståndet kräver ska också regleras närmare genom förordning. Enligt 11 § 3 mom. 2 punkten kan tillståndsbestämmelser utfärdas om den tid inom vilken åtgärder föreskrivna med stöd av paragrafen ska vidtas. I det fall att någon tidsfrist inte angetts för eftervårdsåtgärder, bör de enligt vedertagen praxis utföras innan tillståndet löper ut. Men i praktiken har eftervårdsarbeten utförts senare trots att extra tid inte anslagits för dem. För tydlighetens skull bör i förordningen tas in en bestämmelse om att eftervårdsåtgärder

ska vidtas inom tillståndets giltighetstid enligt 10 §, förutsatt att en särskild tidsfrist inte satts ut för dem. Det behövs också närmare bestämmelser i förordning om hur länge en säkerhet enligt 12 § ska vara i kraft. Säkerheten ska vara i kraft tills de åtgärder tillståndet kräver har godkänts vid slutsynen. Utskottet anser således att bemyndigandet att utfärda förordning är befogat.

*13 §. Hörande.* Paragrafen handlar om hörande med anledning av en ansökan om marktäktstillstånd. I paragrafen finns en hänvisning till 86 § i markanvändnings- och byggförordningen (895/1999) som tillåter att sökanden hör grannarna. Bestämmelsen i förordningen föreslås i tillämpliga delar bli intagen som ett 2 mom. i 13 § samtidigt som hänvisningen stryks såsom obehövlig. Meningen är att bemyndigandet att utfärda förordning i 2 mom. ska användas för att utfärda närmare bestämmelser om bl.a. de uppgifter som ska lämnas dem som blir hörda och om hörande som sökanden själv ordnar. Grundlagsutskottet påpekar att rätten att bli hörd enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska tryggas genom lag. Myndigheter ska enligt 31 § i förvaltningslagen se till att ett ärende utreds tillräckligt. Enligt 34 § i samma lag måste myndigheterna höra parter. Förslagen uppfyller inte de i grundlagens 21 § 2 mom. föreskrivna garantier för en god förvaltning, eftersom den sökande inte är bunden av skyldigheterna i förvaltningslagen och det inte finns några garantier för att grannarna informerats om alla planer och handlingar i anknytning till projektet. Grundlagsutskottet anser att för att lagen ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning måste 13 § 2 mom. formuleras så att kommunen oavsett den sökandes utredning alltid måste höra parterna, om grannarnas rättsskydd anses kräva detta.

Miljöutskottet föreslår med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande att lagrummet preciseras genom ett särskilt omnämnande om att grannarna är medvetna om handlingar med relevans för projektet och att kommunen ska ordna hörande alltid när sökanden inte har presenterat en adekvat utredning om hörandet.

*14 §. Tillsynsmyndighet och hot om tvångsutförande.* I paragrafen finns regler för tillsynsmyndighetens inspektionsskyldighet. Meningen är att närmare bestämmelser om denna skyldighet ska utfärdas med stöd av ett bemyndigande att utfärda förordning. Grundlagsutskottet menar i sitt utlåtande att bemyndigandet är alltför allmänt hållet och att kravet på exakthet och noga avgränsning inte uppfylls. Grundlagsutskottet anser att antingen ska bemyndigandet utgå helt eller så ska lagen närmare ange inspektionsobjekten och inspektörernas befogenheter innan bemyndigandet utfärdas. Detta är också en förutsättning för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Miljöutskottet anser att de föreslagna bestämmelserna behövs i och med att förvaltningslagen som allmän lag inte kan ta hänsyn till alla ifrågakommande företeelser och bestämmelser som kompletterar förvaltningslagen därför vanligen tas in i annan lagstiftning. Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet föreslår miljöutskottet att 14 § 1 mom. preciseras genom angivande av inspektionsobjekten och inspektörernas befogenheter. Bemyndigandet att utfärda förordning begränsas till att gälla inspektionsförfarandet.

*16 §. Ändring av tillståndsbestämmelser, avvikelser från tillståndsbeslut och återtagande av tillstånd.* Enligt 2 och 3 mom. kan tillståndsmyndigheten under tillståndets giltighetstid samtycka till smärre avvikelser från tillståndsbestämmelserna eller den taktplan som godkänts i tillståndsbeslutet. Förutsättning för samtycket är att avvikelserna och dess art med hänsyn till bestämmelserna om tillståndsprövning inte innebär en betydande ändring av tillståndet eller påverkar en parts ställning eller naturförhållandena. Ändringen ska enligt 3 mom. anges i tillståndshandlingarna och meddelas den regionala miljöcentralen. Grundlagsutskottet anser att bestämmelserna är problematiska med avseende på rättsskyddet i grundlagens 21 §, eftersom det inte framgår av förslaget om parterna ska höras och hur samtycket kan överklagas. Lagstiftaren kan inte, menar grundlagsutskottet, fritt definiera den rättsliga arten av sina beslut genom att

kalla dem exempelvis för samtycke och utesluta möjligheten att överklaga. För att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning måste 2 mom. ändras så att tillståndsmyndighetens samtycke ska ges genom beslut, varvid det kan överklagas på normalt sätt, anser grundlagsutskottet.

Refererande till grundlagsutskottets utlåtande föreslår miljöutskottet att 2 mom. ändras genom preciseringen att lagrummet avser tillståndsmyndighetens beslut. Beslutet kan överklagas på det sätt som anges i lag.

*19 §. Anslående av beslut.* Tanken är att bemyndigandet att utfärda förordning i paragrafen ska användas för att utfärda närmare bestämmelser om saker som hänger samman med delgivning av tillståndsbeslut, såsom anmälan och delgivning av beslut, beslutens tillgänglighet och den anteckning som ska göras i taktplanen när tillstånd beviljats. Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande att bestämmelser om anslagsförfarandet finns i den gällande lagen. Regleringen är enligt grundlagsutskottets åsikt inte helt adekvat när det gäller rättsskyddskravet i grundlagens 21 § och kravet på exakthet i fråga om reglering på lagnivå. Bestämmelsen om beslut efter anslag anger inte när det beslut som inleder tiden för överklagandet har meddelats. Bestämmelser om anslagsförfarandet och delgivning av förfarandet kunde lämpligen införas i lagen t.ex. med modell från förvaltningslagen. I så fall blir det föreslagna bemyndigandet onödigt.

Miljöutskottet konstaterar att det av propositionen framgår att procedurerna kring anslående av takttillstånd ska regleras närmare genom förordning. Meningen är att det i förordningen ska föreskrivas att information om meddelande av ett beslut ska ges på anslagstavlan hos den myndighet som fattat beslutet före den dag beslutet meddelas. Informationen ska innehålla uppgifter om myndigheten, ärendets natur och den dag då beslutet meddelas. Beslutet ska vara tillgängligt för dem som saken gäller den dag det enligt anslaget meddelas. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande anser miljöutskottet att tydlighetsskäl talar för att bestämmelserna om

anslag och dess centrala element hellre bör ingå på lagnivå än på förordningsnivå. I och för sig behövs det regler i speciallagstiftningen när förvaltningslagen saknar bestämmelser om anslag. Eftersom utskottet föreslår att bestämmelserna lyfts in i lagen, är bemyndigandet att utfärda förordning inte längre behövligt.

20 §. *Sökande av ändring.* Vår lagstiftning bygger i stor utsträckning på den rätt till tillgång till information, deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning som avses i Århuskonventionen<sup>3</sup>. Det sista minimala genomförandeunderskottet åtgärdades genom en precisering av kärnenergilagen<sup>4</sup> och ny lagstiftning om vissa s.k. långsgående verksamheter, dvs. kraftledningar, olje- och gasledningar och järnvägar för fjärrtrafik<sup>5</sup>. I den sistnämnda lagen fick också registrerade föreningar eller stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivsels i boendemiljön och som verkar på det område som projektet avser rätt att anföra besvär över inlösningstillstånd som meddelats för långsgående projekt. Eftersom konventionen inte förutsätter att organisationerna ska ha obegränsad tillgång till rättslig prövning, bredades besvärsrätten trots allt inte särskilt mycket i och med lagen om långsgående projekt utan det krävs fortfarande en konkret rättslig koppling till verksamheten. I sin proposition om sätande i kraft av Århuskonventionen ansåg regeringen att den övriga lagstiftningen, marktäktslagen inbegripen, uppfyller konventionens krav<sup>6</sup>. Utskottet menar att även om marktäktslagen med sin på kommunalt medlemskap byggande besvärsrätt i princip uppfyller kraven i Århuskonventionen, är det logiskt att komplettera bestämmelserna om sökande av ändring så att de mot-

svarar lagen om långsgående verksamhet. I båda lagarna handlar det om en likartad konkret ändring av markanvändningen.

Utskottet föreslår att 20 § 1 mom. om sökande av ändring ges en ny uttrycklig skrivning om att även en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivsels i boendemiljön och som verkar på det område som projektet avser har rätt att anföra besvär. Utskottet framhåller att omformuleringen främst ger större tydlighet och bidrar till en enhetligare och konsekventare lagstiftning. Föreningarnas och stiftelsernas syfte och geografiska verksamhetsområde framgår av deras stadgar och kravet på registrering utgår från att deras verksamhet är etablerad. En registrerad förening eller stiftelse ska inte bara uppfylla de formella kraven utan också kunna uppvisa en verksamhetsrelaterad koppling till projektområdet, exempelvis genom att ha medlemmar inom området eller andra konkreta intressen som den arbetar för inom detta område.

Utskottet har samtidigt förtydligat formuleringen i 1 mom. Paragrafens 2 och 3 mom. förblir oförändrade.

Utskottet vill i detta sammanhang också påpeka att de regionala miljöcentralerna förutom den i paragrafen nämnda besvärsrätten har en lång rad uppdrag av olika slag som inte alltid är förenliga med varandra. Utskottet hänvisar till utredningsman, professor Ekroos förslag till utveckling av statens miljö tillståndsförvaltning<sup>7</sup> och menar att den utgör en bra plattform för en vidareutveckling av tillståndsförvaltningen så tillvida att den principiella diskrepansen till följd av förvaltningsenheternas överlappande roller kan elimineras. Samma konfliktsituationer kan förekomma också inom kommunalförvaltningen, påpekar utskottet.

23 b §. *Datasystem.* I paragrafen finns bestämmelser om ett datasystem "för ordnandet av uppföljningen av marktäkt och dess verkningar".

<sup>3</sup> Den i Århus den 25 juni 1998 ingångna konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, FördrS 121/2004—126/2004.

<sup>4</sup> Lag om ändring av kärnenergilagen 769/2004.

<sup>5</sup> Lag om inlösningstillstånd för vissa projekt som påverkar användningen av miljön 768/2004.

<sup>6</sup> RP 165/2003 rd s. 11.

<sup>7</sup> Valtion ympäristölupahallinnon kehittäminen. Utredningsman, professor Ari Ekroos utredning till miljöministeriet 31.3.2005

Enligt 4 mom. utfärdas bestämmelser om de myndigheter som administrerar systemet genom förordning av statsrådet. Grundlagsutskottet menar att bestämmelserna är tveksamma med avseende på skyddet för personuppgifter, eftersom 10 § 1 mom. i grundlagen kräver bestämmelser i lag om detta skydd. Grundlagsutskottet anser det därför vara viktigt att bestämmelserna om den myndighet som administrerar systemet utfärdas genom lag. Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet föreslår miljöutskottet att bemyndigandet att utfärda förordning i 4 mom. ersätts med en bestämmelse om den myndighet som administrerar datasystemet.

24 §. *Bemyndigande att utfärda förordning.* I paragrafen ingår ett allmänt bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen utfärdas genom förordning.

Grundlagsutskottet påpekar att någon utfärdare inte anges. Miljöutskottet anser att bemyndigandet att utfärda förordning är onödigt, när grundlagen inte tillåter att man med stöd av ett generellt verkställighetsbemyndigande utfärdar annat än ytterst marginella bestämmelser om verkställigheten. Enligt utredning till utskottet finns det över lag inget behov av sådana bestämmelser. Utskottet föreslår att paragrafen upphävs.

#### **Förslag till beslut**

Med stöd av det ovan anförda föreslår miljöutskottet

*att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och*

*att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).*

#### **Utskottets ändringsförslag**

## **Lag**

### **om ändring av marktäktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

**upphävs** i marktäktslagen av den 24 juli 1981 (555/1981) 24 §, ändras (*utesl.*) 4 § 1 mom., 5 § 1 mom., 10 § 2 mom., 13 §, 14 § 1 mom., rubriken för 16 §, 19 § 1 mom. och 20 §, av dessa lagrum 10 § 2 mom. och 13 § sådana de lyder i lag 495/2000, och 14 § 1 mom., (*utesl.*) 19 § 1 mom. och 20 § 1 mom. sådana de lyder i lag 463/1997, samt fogas till 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 928/1983, ett nytt 5 mom., till 12 §, sådan den lyder i lag 463/1997, ett nytt 3 mom., till 13 §, sådan den lyder i lag 495/2000, ett nytt 2 mom., till 16 § nya 2 och 3 mom., till 23 a §, sådan den lyder i lag 463/1997 och 495/2000, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 23 b §, som följer:

#### 4 §

#### *Tillståndstvång*

För en i denna lag avsedd täktverksamhet krävs tillstånd. Närmare bestämmelser om *hur*

ansökan om marktäktstillstånd *skall göras och vilka uppgifter som skall ingå i ansökan* utfärdas genom förordning av statsrådet.

— — — — —

## 5 §

*Täktplan*

Då tillstånd söks skall över täktverksamheten och vården av miljön samt, om möjligt, områdets senare användning framläggas en täktplan. Detta är dock inte av nöden om projektets omfattning och verkningar är ringa. Närmare bestämmelser om *täktplanens innehåll och struktur* utfärdas genom förordning av statsrådet.

10—12 §  
(Som i RP)

## 13 §

*Hörande*

(1 mom. som i RP)

Sökanden kan till sin ansökan foga en utredning om att grannarna eller en del av grannarna är medvetna om *handlingar och uppgifter med relevans för projektet* och en redogörelse för deras eventuella ställningstaganden till projektet. Om sökanden *inte* har lämnat in en *adekvat* utredning om att grannarna har hörts, *skall kommunen höra grannarna*. Närmare bestämmelser om hörande utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 14 §

*Tillsynsmyndighet och hot om tvångsutförande*

Iakttagandet av denna lag övervakas av en myndighet som kommunen bestämmer, nedan tillsynsmyndighet. I fråga om delegering av beslutanderätt gäller i tillämpliga delar kommunallagen. *För att kunna sköta sin tillsynsuppgift enligt denna lag har tillsynsmyndigheten rätt att utföra inspektioner, göra mätningar och ta prover på täktplatsen. Inspektionerna kan gälla saker som avses i 3 §, faktorer som enligt tillståndsbeslutet skall iaktas i täktverksamheten samt andra motsvarande omständigheter som gäller täktverksamhets art och konsekvenser.* Närmare bestämmelser om inspektionsförfarande

*det ingår i 39 § i förvaltningslagen och utfärdas genom förordning av statsrådet.*

## 16 §

*Ändring av tillståndsbestämmelser, avvikelser från tillståndsbeslut och återtagande av tillstånd*

Tillståndsmyndigheten kan under tillståndets giltighetstid *genom beslut* samtycka till smärre avvikelser från tillståndsbestämmelserna eller den täktplan som godkänts i tillståndsbeslutet. Förutsättning för samtycket är att avvikelserna och dess art med hänsyn till bestämmelserna om tillståndsprövning inte innebär en betydande ändring av tillståndet eller påverkar en parts ställning eller naturförhållandena.

En i 2 mom. avsedd ändring skall anges i tillståndshandlingarna och meddelas den regionala miljöcentralen.

## 19 §

*Anslående av beslut*

Tillståndsmyndighetens beslut *som gäller tillstånd för täktverksamhet* meddelas efter anslag. *Information om meddelande av ett beslut skall ges på anslagstavlan hos den myndighet som fattat beslutet före den dag beslutet meddelas. Informationen skall innehålla uppgift om myndigheten, ärendets natur och den dag då beslutet meddelas. Informationsmeddelandet skall vara uppsatt på anslagstavlan under minst den tid som reserverats för anförande av besvär. Beslutet skall vara tillgängligt för dem som saken gäller den dag det enligt anslaget meddelas.* Den som saken gäller anses ha fått kännedom om beslutet då det har meddelats. (Utesl.)

*Beslutet skall sändas till den som ansökt om tillståndet och de som i samband med ärendets behandling har anhängit därom och som samtidigt har uppgivit sin adress skall ofördröjligen informeras om att tillstånd beviljats.*

*Dessutom skall den regionala miljöcentralen (utesl.) utan dröjsmål underrättas om tillstånd för täktverksamhet.*

20 § (Ny)

*Sökande av ändring*

Ändring i tillståndsmyndighetens beslut som meddelats med stöd av denna lag och som gäller tillstånd för täktverksamhet söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen. *I fråga om besvärsrätt och ändringssökande iakttas kommunallagen. Besvärsrätt har också den regionala miljöcentralen samt en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivsels i boendemiljön och som verkar på det område som projektet avser.*

I övriga beslut med stöd av denna lag skall ändring sökas genom besvär på det sätt som förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskriver.

Besvärsmyndigheten kan göra mindre ändringar i tillståndsbeslutet utan att ärendet återförvisas.

23 a §  
(Som i RP)

23 b §

*Datasystem*

(1—3 mom. som i RP)

*Datasystemet upprätthålls av de regionala miljöcentralerna och Finlands miljöcentral. Miljöministeriet kan komma överens om att någon annan sakkunniginrättning som har den sakkunskap som uppgiften förutsätter deltar till behövliga delar i upprätthållandet av datasystemet.*

24 §  
(Utesl.)

*Ikraftträdandebestämmelsen  
(Som i RP)*

***Utskottets förslag till uttalande***

*Riksdagen förutsätter att regeringen utreder i vilken mån förvaltningsdomstolarna när det gäller giltighetstiden för täkttillstånd tar hänsyn till den tid som*

*åtgått till överklagande och eventuella avbrott i täktverksamheten under besvärstiden när de förkastar besvär, och i förekommande fall vidtar legislativa eller andra åtgärder för att säkra verkställigheten.*

Helsingfors den 28 april 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst  
vordf. Heidi Hautala /gröna  
medl. Rakel Hiltunen /sd (delvis)  
Tuomo Hänninen /cent  
Inkeri Kerola /cent  
Kari Kärkkäinen /kd  
Jouko Laxell /saml  
Mikaela Nylander /sv

Heikki A. Ollila /saml  
Säde Tahvanainen /sd (delvis)  
Unto Valpas /vänst  
Ahti Vielma /saml  
Pia Viitanen /sd  
ers. Mikko Kuoppa /vänst  
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.